

Stockholm 2026-10-16

Säkerställ finansiering för hjärt-kärlhälsa och förebyggande insatser i EU:s långtidsbudget 2028-2034

Till: Elisabet Lann, sjukvårdsminister

Kopia: Elisabeth Svantesson, finansminister; Jessica Rosencrantz, EU-minister; Sveriges ständiga representation vid EU

Bästa Elisabet Lann,

Jag skriver på Riksförbundet HjärtLungs vägnar, som medlemsorganisation i European Heart Network (EHN). Vi vill uppmana regeringen att verka för ett fristående hälsoprogram inom EU, med en särskild budget och skyddad finansiering för förebyggande arbete, inom ramen för EU:s nästa fleråriga budgetram för 2028–2034.

Riksförbundet HjärtLung företräder närmare 35 000 medlemmar runt om i Sverige. Vår senaste [medlemsundersökning](#) med 1 217 svarande visar på betydande brister i den vård som våra medlemmar upplever att de får: 27 procent uppger att de inte får regelbunden uppföljning i den omfattning de behöver, medan 77 procent inte har erbjudits rehabilitering genom primärvården.

Dessa brister visar på behovet av att stärka sekundärprevention, rehabilitering och långsiktig uppföljning. I arbetet med den nationella handlingsplanen för hjärt- och kärlsjukdomar är det avgörande att ambitionerna omsätts i konkreta och jämlika förbättringar för patienterna. Ett långsiktigt och öronmärkt EU-stöd till folkhälsa och prevention kan bidra till detta genom att stärka medlemsstaternas genomförandearbete, kunskapsutbyte och samverkan.

EU:s nästa långtidsbudget ger möjlighet att stärka det förebyggande arbetet, förbättra livet för människor med hjärt-kärlsjukdom och minska ojämlikheter i hälsa. Långsiktiga investeringar kan också minska belastningen på hälso- och sjukvården och bidra till mer motståndskraftiga samhällen.

Vi är medvetna om att det finns många konkurrerande behov inom EU:s budget. Folkhälsoarbetet kräver emellertid tydliga mål, förutsägbara resurser och styrning som utgår från människors behov. Investeringar i forskning, bioteknik och industriell innovation behöver kompletteras med särskilt stöd till hälsofrämjande arbete, sjukdomsförebyggande insatser och jämlik tillgång till vård.

I linje med European Heart Networks krav på särskild finansiering och styrning för hälsoområdet uppmanar vi Sveriges regering att stödja följande prioriteringar:

- 1. En särskild struktur och budget för prevention.** Stöd nationella handlingsplaner för hjärt-kärlhälsa, stärkt förutsättningarna för folkhälsoarbetet och främja politiska åtgärder som förebygger att riskfaktorer utvecklas, bland annat genom miljöer som främjar hälsosamma matvanor, tobakskontroll och fysisk aktivitet. Arbetet behöver också ta hänsyn till hur människors livsvillkor och kommersiella intressen påverkar hälsan, och särskilt nå grupper som annars riskerar att hamna utanför.

- 2. Tillgängliga och sammanhängande vårdkedjor.** Koppla evidensbaserad riskbedömning och tidig upptäckt till remittering, diagnos, prevention, behandling, rehabilitering och fortsatt vård utan onödiga dröjsmål. Stöd uppsökande insatser i lokalsamhället, tillgång till personal och kompetens samt bättre samordning mellan olika delar av vården, och ge patienter inflytande över hur vårdkedjorna utformas och utvärderas.
- 3. Styrning med folkhälsan i centrum och finansiering av genomförandet.** Säkerställ att medlemsstaternas hälsomyndigheter kan påverka prioriteringarna genom en särskild hälsokommitté, där patientorganisationer och oberoende folkhälsoorganisationer ges ett meningsfullt inflytande. Avsätt långsiktiga resurser för genomförandet av EU:s Safe Hearts-plan och för civilsamhället, inklusive verksamhetsbidrag.

European Heart Network (EHN), där Riksförbundet HjärtLung är medlem, förordar i första hand ett fristående hälsoprogram inom EU:s långtidsbudget. Om detta inte är möjligt förespråkar EHN en alternativ lösning med öronmärkt finansiering för hälsa och en särskild kommitté för hälsofrågor. Om hälsoområdet placeras inom den europeiska konkurrenskraftsfonden behöver regelverket säkerställa att förebyggande insatser, sammanhållna vårdkedjor och folkhälsoarbete kan finansieras oberoende av deras kommersiella potential.

För Riksförbundet HjärtLung är det framför allt angeläget att EU:s framtida budget ger långsiktiga förutsättningar för förebyggande insatser, en mer jämlik hjärt-kärlvård och ett starkt patientinflytande.

Vi hoppas att regeringen tar hänsyn till dessa prioriteringar i de fortsatta förhandlingarna om EU:s långtidsbudget. Vi tar gärna del av regeringens syn på frågorna och ser fram emot en fortsatt dialog med berörda företrädare.

Med vänlig hälsning,

Anders Åkesson

Förbundsordförande

Riksförbundet HjärtLung